

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:	60 f.	Videken:	1 K --
1 óra	1 K 80	1 óra	3 --
3 óra	3 --	3 óra	6 --
1 évre	7 -- 20	1 évre	12 --

Kapcsolódos: Hánek Béla.
Felelős szerkesztő: Major Mihály.

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Ide küldendő a szerkesztőséget és a kiadóhivatalt érdeklő minden közlemény és előfizetési díj.
Egyes szárok zapharok: a dohánytösdékhén.

Az új városház építésének története.

Irla: Saára Gyula dr. polgármester. VI.

A helyzetnek ezekben történt felismerése után ezen kisebb bizottság javaslata hozza, hogy a fentebb is jelzett Bierbauer és Obermayer féle házak vétsenek meg, azokon, valamint a városház lebontásával építtessék meg az új városház, még pedig úgy, hogy a Szt. István utca 10 méterre szélíttessék ki, az új városház homlokzata pedig a takarékpénztári épület s a Kreuzler-féle házzal egy vonalban építtetvén ki, a szabályozási vonalnak ezekben történt megállapításával a városház-tér is 4 m. szélességben kibővítendő lesz, miként ez a mérnöki helyszínrajzban kellőleg feltüntetve van.

A városház építése kérdésének elbírálásánál nem hagyhatta ezen bizottság figyelmen kívül annak pénzügyi részét sem, nem akarván oly javaslattal előállni, ami a községre elviselethetetlen terheket róna, mi kétséssé tehetné az építkezés kivételét is, hanem oly arányokban kívánja azt megoldani, hogy a község nagyobb mérvű megterhelése nélkül legyen fogantatható.

Ily elvi álláspontra helyezkedve, ezen bizottság ugyan alaposan és részletesen átdolgozott költségvetést ezidő szerint nem terjeszthet be, de megközelítőleg számítása szerint maga a szorosan vett építkezés közel 200,000 frt, a Bierbauer- és Obermayer-féle házak megvétele pedig 50,000 frba s így az egész építkezés keresztlétele mintegy 250,000 frba kerülne, mi a város pénzügyi viszonyait közt tulajdonosnak nem mondható, különösen akkor, ha figyelembe vesszük, hogy más hasonló nagyságú városok 3-4 sőt 500,000 forintot is költöttek városház építés céljaira.

Kívánatos azonban, hogy az erkölcsi tekintetek is figyelembe vétsenek: ha azt akarjuk, hogy városunk tovább fejlődjék és ha azt akarjuk, hogy a jó izlés és szépítészeti érdekek is kellőleg méltatva legyenek s hogy a községnek maga a város mint erkölcsi testület az építkezés terén mintegy irányt jelöljön; akkor a fényűzési érdekek melőzésével ugyan, de mégis olydisz stilszerű épületet kell a városház céljaira építtetni, mely magában foglalja az újabb műépítéset összes vívmányait.

Végül azon előterjesztést teszi ezen bizottság, hogy amennyi-

ben a városház építésére vonatkozó fentti javaslat a bizottsági testület által elfogadásra találna, ezen bizottság lenne megbízandó azzal, hogy a beépítendő területről pontos helyszíni rajzot készíttessen, a beépítendő terület nagyságát állapítsa meg és készítsen pályázati feltételeket az új városház építési tervének elkészítésére.

A városházépítő bizottság ezen ismertetett határozatával szemben Fittler Béla az időbeni tisztifőügyész és Tóth István az időbeni városi főjegyző külön véleménynyel terjesztettek elő, mely véleménynyel fontosságánál fogva szintén szó szerinti szövegében közlöm.

K. Horváth István súlyos beteg.

K. Horváth István kanonokot pütköken cölhán agyszélhülés érte. K. Horváth István nem volt beteg, csak az utóbbi időben volt észrevehető rajta, hogy ideges, türelmetlen, féltékeny, vizsgázták tanítványai, a papnevelő intézet növendékeit az egyházból, a mi őt érthetetlen izgatta, annál is inkább, mert a vizsga a megyéspüspök előtt folyt le. Azonban igen szépen sikerült, a növendékek teljesen kielé-

gítő feleleteket adtak s a megyéspüspök is kifejezte megelégedését a tapasztaltak fölött. Ez az eredmény láthatóan jól esett K. Horváthnak s feltűnően jókedvű volt. Így ment lakására, a hol két jóbarátja, Bezdek József főlele plebános és Flits Miklós kereskedő voltak a vendégei ebédre. Természetesen jól érezték magukat s a megszokott hangulatban vidáman tréfáltak. A vendégek 2 óra után elkövetkeztek s a házigazda egyedül maradt. Négy óra táján sétálni szokott s mivel fél öt óra is elmúlt, cselédje fölment hozzá, hogy nem esett-e baja: Az ajtó szokás ellenére nyitva volt. K. Horváth kanonok a diány elől összeroskadva feküdt, feje a diányra hajlott. A cseléd keletgette, szőlőgatta, a beteg fájdalmasan fölnyitotta a szemét, aztán ismét lecsukta s azóta nem adott többé életjelet magáról.

Lefektették, orvosokat híttak hozzá: Arokey Antal dr., Bierbauer Viktor dr., Lauschmann Gyula dr., Patski Armin dr. csak a tényt konstatahathattak, hogy K. Horváth István agyszélhülés érte, amelynek súlyos következményeit annál kevesebb lehetett elonszólalni, mert a beteg valószínűleg órák hosszat feküdt már önkívületi állapotban s így a segély mindenképen elkésztet Valószínű, hogy rosszul érezte magát, a mint az agyutánál történt, szokott, szédülést és gyomoremely-

Érdekes vendégek.

A Fejérmegyei Napló érdeklő kérése.

Bejártam az indiánok őshazáját, az Egyesült Államok akkori területét, mint fél Európa, de — ámbár röstellem bevallani — eleven indiánust nem láttam még. Chicago híres Wite House-ában s New York világhírű Luna Park-jában (nem régiben égett le) sem láttam, pedig ott ugyancsak összegyűjtük a világ minden lehető érdekességét. Szóval nem volt szerencsém.

Itthon, az ő királyi Fehérvárbán kellett megérnem, hogy szemtől-szemben találjak egy eleven indiánust, egy fejedelmi törzs sarját, aki világjártáran az én megvizítésemre is fordított időt.

Pénteken este a Városház nagyszobából jöttünk le egy nagy szócseta után, amikor a kapu alatt két amerikai urat hoznak elém.

Az egyik jó ismerősöm: Rickert Ernő a St. Pauli (Minnesota-Állam) szeminárium növendéke. Hat év

előtt az amerikai püspökök magyar fiúkat kértek magyar hívek számára és Rickert barátunk otthagya a kalocsai szemináriumot és átvitorlázott az új világba. Most Ireland (olv. Eireland) érsek növendéke. A vakációt rendszeren az amerikai magyar plebánosoknál szokta töltöni. Így kerültem vele össze Grosz barátomnál vagy két heti igen kellemes együttélésre. Most az édesanyja megbetegedett, kábeltelegrammot kapott s borzasztó tengeri viharok között hazatért néhány hétre.

Ő a kevésbé érdekes vendég.

A másik sokkal érdekesebb:

Di bi shko-gi-sik (az ég jele)

Angol neve: Philip B. Gordon.

A Chippewah indián törzs egyik szépreményű sarjadéka, a ki a kultúrába teljesen beleélvén magát, a keresztény vallás híve s azt a nemese cáli tűzte maga elé, hogy fajokonait, a még meg nem hódított s félig-meddig civilizált, félig-meddig cigányéletet élő indiánokat megnyerje a kereszténységnek, a katolicizmusnak.

Az Egyesült Államok északi részén, Wisconsin-Államban a Felső-tó mellett született (előg közelasokhoz a helyekhez — Chicago mellett — a merre én köboregtem) Az édesatyja már civilizálódott ember s a földműveléssel foglalkozik. Van 800 hold földje — tehát elég csinos farm, a melyet három nával s nagyszámu cselédségével művel. Di bi-shko-gi-sik barátunk édesanyja fejedelmi törzs szülöttye, a minok a külső ékességai gyermekeire is átszállnak. Az az arckép, amelyet érdekes vendégünköt kaptam emlékül s a mely őt eredeti indián diszruhájában ábrázolja, bizonyítja is ezt. A fején ég felé álló, magas tollazat van, a mit csak fejedelmi sarjadékoknak szabad viselni. Ősei nem is nagyon régen még a sioux indiánokkal vívtak véres csatákat s hol az egyiknek, hol a másiknak a feje lett véres, örömré azoknak az új jövevényeknek, akik szivesen látták az őslakók pusztulását, mert ha egymást irtották mérgezett nyilaikkal és éles tomahawjaikkal,

nekik nem kellett vesződni a lepusztulásukkal vagy hogy a meggyalázatosabb fegyverrel, a tűsz vizzel, a rummal pusztítsanak ki egy szűbb és jobb sorsot érdemlő ősi népfajt.

A kultúra azonban belemarkolt ezekben a szegény, túldözött vademberekbe, s a kik nem lettek a rum áldozatai, azokat a jövevény angolok pártfogásukba vették. Száz év előtt még Chicago nádas, mocsaras csatornái között ok szorongatták az angolokat, ma angol iskolába járnak s az a hatalmas erő, amely az amerikai angolok iskoláiban megnyilvánul, polyptrajait az ő lelkükbe is belevésli és kiszítja az ő nemzeti-tiségi, faji és egyéb tulajdonságait ép úgy, mint a hogyan a nemetből, lengyelből, franciából, olaszból, tótból, magyarból stb. angolított csi-nál már a legközelebbi generációban.

Di-bi-shko-gi-sik barátunk, az ég jele, szülei után szintén katolikus lett és a nem messze fekvő st. pauli szeminárium sorolta őt növendékei közé. Leseszű, gyors fölfogású

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete,

AZÉLŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

0000023

gést érzett, ki is akart menni, de csak az ajtót tudta kinyitni, aztán kénytelen volt visszafordulni, de a diványt már nem volt képes elérni, összeroskadt és ott maradt eszméletlenül.

Még az esti órákban hozzáhívták Szuborics Jenő apátkanonokot, aki ellátta őt az utolsóket szentségével, a beteg azonban, a látszat szerint, önkívületi állapotában egyáltalán nem tudta már, hogy mi történik körülötte.

Reggelre Moravcsik Ernő egyetemi tanárt, a hírneves ideggyógyászt hívták le hozzá, aki megvizsgálta a beteget, de minden emberi segítséget kizártnak mondott.

A beteg azóta nem is tért magához. Szombaton reggel elterjedt a betegség híre, a káptalan tagjai szintén reggel értesültek a megdöbbentő esetről. Valóságos vándorlás volt a beteg ágyához, aki azonban csak néha mozdította meg a jobb kezét, a balkéz teljesen béna maradt, ami annak a jele, hogy az agyszélhűdés jobbfelén érte. Csúcs István szeméniarúmi lelkigazgató vasárnap nála volt s megfogta a beteg kezét s a beteg visszazorította, majd pedig egy pillanatra a szemét is megmozdította. Ez volt az egyetlen életjel napok óta. Valószínű azonban, hogy ez is csupán csak önkéntelenül tett reflexmozgás volt. Azonül nem lehetett egyebet észrevenni, csak a beteg lázas lihegését, mellyel ellentétben a szív meglepően lassu működést mutat.

LESZ-E REND a piacon?

Egyik helybeli lap január 6-i számában egy cikk jelent meg, amely a piaci kofák gorbomba viselkedését tette szóvá. Nines lap Székesfehérvárczt, a

tanuló volt, akit azonban a tudni-vágyás nem hagyott meg ősi hazájában. Egy évig volt Riczert Ernővel együtt St. Paulban, aztán Rómába ment a Propaganda fidei szeméniarúmba. Ott egy évig tartózkodott. A meleg kánikulai éghajlat azonban nem felett meg szervertének. Hiába, a kinek az ősei, a Solyomszemek, a Vadlők, szá zadokon keresztül az őserdők rengeteget bujták, akiknek éles szeme, acélidegei versenyeztek a gim-szarvasok, a bölények, a kigyók természeti ügyességével, a kik állták a harcot Behring szoros felől le-rohanó viharokkal, azok nem érezhetik magukat otthon a mi lezárt, összehajtott, bacillusoktól megfertőzött levegőnkben, a mi 30-40 fokos léghőmérsékletünkben, a négy fal füstös, ózon nélküli birodalmában. Egy év után otthagytá Rómát és Tirolba, a jezsuiták híres innsbrucki szeméniarúmba vétette fel magát. Mondják, hogy az ő fajrokonai, a kik pápi pályára szánták magukat, nagyrészt elpusztultak. Tüdővész, kaptak, úgy mint a mi szabadsághoz szokott cigányaink tüdővészesek lesznek, ha hosszabb időn át a börtönök kénytelen lakói. Ami barátunk is keresztülment egy operáción, amelyet a

mely erről a témáról nem irt volna számtalan esetben. Ászóban forgó újságickeknek tehát nem is a témája új, hanem az a része, amelyben dr. Saára Gyula polgármester nyilatkozik a piacüggyről s mint mondja: nem érti a rendőrség gyöngeségét. Ez már nagy szó, amely vagy azt jelenti, hogy polgármesterünk nincs megelégedve a rendőrségnek a piacon teljesített szolgálatával, vagy pedig azt, hogy a város két főtisztviselője, a polgármester és a rendőrfőkapitány között, ha másban nem, hát a piacüggyben ellentétek látszanak felmerülni. De van még egy eshetőség a dolog lényegében és ez az, hogy az az újság, mely az említett cikket hozta, nem hűen reprodukálta a polgármester nyilatkozatát. Mi azt akarjuk, hogy a nagy közönség tisztán láthasson ez ügyben, a legilletékesebb helyen utána járjunk a dolognak. Munkatársunk kérdéseket intézett ez ügyben a rendőrfőkapitányhoz, aki a következőkben felelt:

— A Székesfehérvári Friss Újság az utóbbi időben állandó támadásban részesíti a helybeli rendőrséget. A támadó cikkek személyi háttére az, hogy a nevezett lapnak e városban előnyösen ismert alkalmazottját, Kelemen Bélát, illetlen magaviselete miatt hivatalomból kitiltottam. Kelemen cikkre azért, amíg azok mint az ő stylusgyakorlati láttak napvilágot, reagálni fölösleges volt. Beértem azzal, hogy a kutyaugatás nem hallatszik a menyországba.

— A helyzet azonban, a Sz. F. U. január 6-i számában megjelent „Rendet terem a polgármester a piacon” című cikk folytán megváltozott, mert abban

melőn végeztek, de reményli, hogy szeméniarúmi tanulmányok elvégzésével, ha majd ismét visszakérül ősi hazájába, megacélozódna újra az izmai is, a tüdeje is, hogy az ő természeti egyéniség kibírja a küzdelmet a kultúra árnyékaival. Addig is Innsbruckban neki való passziokat is üz. Ami a többi növényeknek nincs megengedve, ő órák hosszat egyedül kóborolhat a távoli bérceken, a Stubai völgyének gleccserei között. S ha alkalma van a tornára: a futballra, vagy bes-balra, az amerikaiak kedvelt lapdajátékára, bizony nem mulasztja el, hogy versenytársait le ne győzze.

Rickert hazafelé való útjában meglátogatta régi barátját és magával hozta Magyarországra. Ami szép magyar hazánk nagyon tetszik neki. Ami gyönyörű rómságaink beláthatlan sikkjának nagyban hasonlítanak az ő régi hazájához.

Csak egyvel nincs megelégedve: ami földmívelésünkkel.

— Ha az anymének volnának ezek a szép rónák, másképp gazdálkodnám és tudom, hogy egy-két év alatt milliómoss lennék. Ezekről a benyomásairól egyébként a Zászlónk következő számaiban bőven fog írni s írásait képekkel is élénkíti majd.

dr. Saára Gyula polgármester állítólagos véleménye nyilatkozott meg. Erre reagálni már kötelességem volt s a polgármester urat megkérdeztem, hogy az említett nyilatkozatokat megfette-e? A polgármester ur kijelentette, hogy Kelemen nála járt, a piac ügyében kérdést intézett hozzá, melyekre ő válaszolt is, de nem egészen úgy, mint ahogyan az reprodukáltott. Elismertem azonban, hogy tudomása van arról, hogy a kofák a vevőkkel szemben gorbombáskodnak és kijelentette, hogy a rendőrfőkapitányt igazoló jelentésre hívta fel. Ez a felhívás tényleg be is érkezett hozzám és megállapítottam belőle, hogy Kelemen Béla igazat irt.

Sajnálatosnak s mindenestre szokatlannak tartom, hogy a polgármester úr akkor, amikor a piaci kofák gorbombáskodásairól konkrét esetekben tudomást szerzett, ezt nekem, mint eljárásra egyedül illetékes hatóság-nak nem hozta tudomásomra, ellenben egy újságickek hatása alatt észleleteit intervjuban adja ki, ugyancsak újságban. Egyébként igazoló jelentésemet meg fogom tenni és annak alapján kimutatom, amit a nagyközönség úgy is tud, hogy a piacok közrendészeti szempontból teljesen megfelelő rendőri ellenőrzés alatt állanak. A rendőrök adott esetekben meg is tették feljelentéseiket s a kihágásokban a rendőrhatalóság bíraskodott. Annyi rendőre sohasem lesz Székesfehérvárnak, hogy minden kofa mellé — akik tudvalevőleg nem preparandiát végzett úrhölgyek — rendőr legyen állítható. De rá kell mutatnom arra is, hogy nem minden kofadurvaság büntethető. Mert ha az a kofa a vevőt becsületében megsérti, de ezáltal közbotránnyt nem okoz, akkor csak magán indítványra üldözhető büncselekményt követett el; ha pedig nem becsületsértést követ el, hanem köz-

botránnyt okoz, a piaci árusítás-tól akkor sem tiltható el, mert ily intézkedést elrendelő szabályrendelete Székesfehérvárnak nincs, hanem közbotránny okozása esetén az illető egyén a rendőrbíraskodási szabályzat értelmében a botránnyokozás megszüntetése céljából csak elővezethető.

Ez a rendőrfőkapitány nyilatkozata. De ugyanezen ügyben kikérjük dr. Saára Gyula polgármester nyilatkozatát is, amelyet szintén le fogunk közölni. A magunk részéről csak annyit jegyzünk meg: Tény, hogy a kofák gorbombáskodnak a vevőkkel, de ez tény is marad mindaddig, míg kofa lesz a világon. Tény, hogy kevés a rendőr, de ha bármennyi volna is, a kofák gorbombáskodásárendőrrrel megakadályozni nem lehet. A raffináltbűnösök a legnagyobb csendben odatudják vágni vérgisértő megjegyzéseiket a naccságának, úgy, hogy más mint a naccsága nem is hallotta s a rendőrség előtt bizonyítani sem tudná, hogy őt a kofa megsértette. Az egész ügyből eddig csak az derült ki, hogy úgy a polgármester, mint a főkapitány szívükön viselik a nagyközönség érdekeit és teljes erejükkel igyekeznek a piacon rendet teremteni.

Egyébként pedig a rendőrség nagyon okosan teszi ha panaszkodás helyett minden rendelkezésre álló eszközzel kellemetlenséget szerez a harcias dámáknak. Megjuhászodni csak így fognak.

Véres lakodalom.

Nyakonszurták táncközben.

Véres lakodalom volt vasárnap délután Seregélyesen. Sajtos József tartotta lakodalmát a falu legszebb virágával. Az esküvőre megjött Budapestről a völgyény öccse Sajtos János 19 éves kereskedősegéd. Vigan szólt a muzsika, járta a tánc, de a falusi legények nem tudtak mulatni vér nélkül.

Sajtos János elhívta táncolni új sógoronőjét, a menyasszonyt. Táncközben egyszer csak felsikoltott. Valaki a legények közül bieskával hátulról nyakszirtzen szurta. A fiú összeesett s a lakodalom viu képe egyszerre szomoruvá változott. Abba hagyták a dinomdánomot, orvost hívtak a sebesülthöz s annak tanácsára a súlyosan sérült fiút beszállították a Szent György kózkórházba, ahol most a halálal vívódik.

Hogy ki volt az orvtámadó, nem tudják. A csendőrök megindították a nyomozást.

Bilkei Ferenc.

HIREK.

Naptár.

Jan. 9. Kedd.
R. Kath.: Julián v. t.
Prot.: Julián.
Gör. kel.: István fődiák.
Zsidó:
Nap kel.: 7 ó. 48. nyugszik 4 ó. 25.
Hold kel.: 10 ó. 51. nyugszik 10 ó. 50.
Hajlézés: Hideg, elvélve csapadék.
Várnegyeli közigazgatási bizottsági ülés
d. e. 10 órakor.

— **Vadászat.** Nádasdy Tamás gróf nádasdánai birtokán e hó 5-én és 6-án ejtették meg a szokásos körvadászatokat. A vadászon részt vettek Kálmán Vince főszolgabíró, Balassa Imre vm. aljegyző Meszleny Béla t. főszolgabíró, továbbá az uradalmi tisztikar. Elejtettek összesen 800 fadánkakast 192 nyulat és 1 erdei szalonkát.

— **Kinevezés.** Dr. Eisenbarth Ferenc ügyvédet a főispán városi tb. tisztújgátsá nevezte ki.

— **Az új aggintézet** építése ügyében pénteken d. u. az arváhási igazgató válaszmány és az aggintézet bizottság együttes részvételével nagy értekezlet volt a városházán, amelyen Saára Gyula dr. polgármester elnöklete alatt a következők vettek részt: Bierbauer Viktor dr., Bilkei Ferenc, Bory Jenő, Czapary László dr., Fábian Gáspár, Gerenday Gyula, Kárnik József dr., Kégl Miklós, Kisteleki István, Kisteleki Károly dr., Knitthoffer János, Kristóf Károly, Kuthy József dr., Lipsey Lajos, Mohai Lajos, Nagy Ignác, Nánessy János, Péntes Imre, Rexa Dezső, Riffer Géza dr., Say Ferenc, Szentzenstein János, Tóth Artur, Tóli Gyula, Winkler Vilmos és az arváhás két apácája.

A bizottság hosszu vitát folytatott, amelyhez felszólaltak, Kuthy József dr., Winkler Vilmos, Nagy Ignác, Lipsey Lajos, Gerenday Gyula, Bilkei Ferenc, Say Ferenc, Tóth Artur, Szentzenstein János és Saára Gyula dr. Az értekezlet egyhangú helyeselte Winkler Vilmos főmérnök előterjesztését, aki az új aggintézetet a mostani serti piac déli sarkára tervezi, olyan

Levágandó!

A.

Fejérmegyei Napló

1912. év husvétjára

nagy számú és igen értékes nyeremény tárgyakból sorsolást rendez.

Mindenki egy-egy sorsjegyhez juthat,

I. 30 ilyen sorsjegyért. (tesék ezt a szelvényt levágni és a szerkesztőségben — Szent István tér 1. — beváltani.)

II. ha a Fejérmegyei Naplónak 5 új előfizetőt szerez és azoknak legalább egy hónapi előfizetési díját beszedi.

Levágandó!

forma épületben, mint amilyenben a nagy telek másik sarkán a Mantz ovoda foglal helyet. Az 1488 □ öl telekért, az új arváhás 44 ezer koronát fizetne az aggintézetnek és kórház alapnak, továbbá 36 ezer koronát (vagyis összesen 80 ezer koronát) fizetne a mostani aggintézet épületért. A telek díjáért építené meg az aggintézet a maga új épületét, a hiányzó összegeket pedig a város fedezné. A vita sarka tulajdonképpen az volt, hogy vajjon az új aggintézet apácák kezeljék-e, a kik sokkal olcsóbban és sokkal megfelelőbben kezelnek — vagy pedig fenntartanak a mostani rendszert, amely drágább is és rosszabb is. A régi rendszer mellett többen kardoskodnak, az apácák kezelése mellett Bilkei Ferenc szólalt föl, Saára Gyula dr. polgármester pedig a város érdekében valónak egyedül ezt tartja. A végső megállapodás az volt, hogy Bory Jenő és Fábian Gáspár építészeket megbízták egy alternatív terv készítésével — vagyis, hogy mennyibe kerülne az új aggintézet ha külön háztartásra rendezkednék be, vagy pedig ha az apácák kezelnék a konyhát a főzést az arváhás, az aggintézet s a népkonyha számára egy helyen intéznék.

— **Felolvasó-estély.** A felsővárosi kath. kör Háromkirályok ünnepe napján tartott felolvasó-estélyt. Potyondy Imre theol. tanár a halothamvasztásról. Baranyay Lajos a kisbírókocsosztály elszegényedésének okairól és felszegélyezéséről tartott előadást.

A vízvárosi kath. körben vasárnap este volt ismeretterjesztő előadás. Bilkei Ferenc a nemzetes előregedésének történetéről, Baranyay Lajos a kereszténységről, mint kultúrteremtőzről tartott előadást.

— **A jótékony** négyület közgyűléséről kifolyólag többen kifogásolták, hogy a közgyűlésre meghívott nem kaptak. Az egyesület vezetőse értesíti a tagokat, hogy a közgyűlésre mindenkit csak az újságok útján hívtak meg s úgy lesz ezután is.

— **A bodajki** katolikus népszövetség helyi szervezete mint az ország legelső és legrégebbi szervezete f. hó 6-án tartotta évzáró értekezletét. A beszámoló Puli György esperes tartotta lelkes és gyújtó beszéddel, a tagokat kitartásra és további munkára serkentve. Utána Laszcik Lóránt helyi igazgató ismertette a helyi szervezet becsületes és kitartó munkásságát s azon örömeinek adott kifejezést, hogy a bodajki helyi szervezet tagjai öntudatos tagok, kik átérzik a népszövetség áldásos és szükséges voltát. Helyi igazgatóul az 1912. évre ismét Laszcik Lóránt főtanító, csoport vezetőkné pedig Fehér Sándor, Hegyi Imre, Szentgyörgyi Szilveszter és Oláh István volt csoportvezetőket választották meg.

— **Cipészipari tanfolyam** városunkban. A magyar kir. Technológiai Iparmúzeum a m. kir. kereskedelmiügyi miniszter hozzájárulá-

sával városunkban cipészipari tanfolyamot rendez. Az oktatással Hány Gyula cipésmestert bízza meg az igazgatóság. A négy hétre terjedő tanfolyam január hó 15-én veszi kezdetét. A szükséges taneszközökkel az első husz jelentkezőt a technológiai Iparmúzeum látja el a többi hallgató csak az állandó taneszközök (léna, háromszög) kapja kölcsönképen. Jelentkezni lehet a tanfolyamra az Ipartestületben a hivatalos órák alatt (4—7) és Hány Gyula cipésmesternél (Budai ut. 6.) hol a tanfolyamra vonatkozólag bővebb felvilágosítást nyerhetnek a jelentkezők.

— **Vihar.** Nem hetek, de hónapok óta enyhe zefírek lengedeznek fűrtjeink körül. Ujlesztendő napjára kopogós keményre megfagyott a föld. Aztán mintha megbánta volna a szigorúságát egy héten át annyira ellágyult s annyiesőt hullatott, hogy meg is sokaltuk. Az éjjel éjjel után azonban olyan vihar keletkezett, amely az ördögök táncának is beillett. Repültek a cserép és tégladarabok a házalról, a villanydrótok sok helyen összezakadtak, a fákat megtépte, meggyőrtte, hogy csak úgy nyögtek bele. Reggelre pedig ismét oly kopogós lett az ut, mint a gránitszikla. Hogy meddig tart, hogy egy újabb déli fuvalom mikor olvaszja fel ezt a nagy keménységet, nem tudjuk, nem is sejtjük.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok és ismerősök, akik szeretettel kis hűnk temetésén megjelenni, szíves részvételükkel fájalmunkat enyhíteni szívesek voltak, fogadják hálás köszönetünket. Székesfehérváron 1912 jan. 7-én. *Mészáros István és neje.*

Fogak Kovács Dezső műfogászati termében Székesfehérvár (Rózsa-u. 5 sz. a. e-melet Zirci templommal szemben).

— **Élő halott.** Babai Lajosné baracskai asszonyon hozzátartozói már régóta észlelték, hogy meghibbant az elméje. Revolvert akart venni, hogy azzal mindenkit a menyországba küldjön. Rájöttek arra is, hogy a szerencsétlen asszony éjjelenként kijár az utcára. Megkérték az éjjeli őrt, hogy vigyázzon rá és ha kimegy fogja el. Az éjjeli őrt tegnap este éppen abban a pillanatban fogta el a szerencsétlen, amikor egy házat fel akart gyújtani. Kés is volt a kezében, de az éjjeli őrt azt ügyesen elvette tőle. Babai Lajosné most már közveszélyes őrltűt vált, tehát behozták a Szent György közokórházba.

— **Aki döghúst árul.** A rendőrség Pinke Andrásné felsőkirályosi asszonyt 200 k pénzbüntetésre ítélte, amiért a cigányoknak eladta az elhullott sertését.

— **Felsült betyárkodás.** Heidecker József ercselli sörgyáros a napokban négylovass hintón vitette ki leányát a vasuti állomásra. Mikor odaértek, a kocsis a podgyaszt bevitte az állomásra, s ezalatt egy ott álakodó csavargó felugrott a négyeshintó bakjára, a lovak közé vágott és elhajtott. A kocsis a csendőrokkhoz futott. A gyorsan megindított nyomozás négy órai keresés után meg-

találták a fogatot, de ekkor már a betyár nem volt rajta. Keresik, kutatják mindenfelé.

— **Leforrázta magát.** Sulyos baleset történt hétfőn reggel Weisz Antal sütőmester műhelyében. Kulcsér Ágoston 14 éves inas a kályha tetejéről egy fazék forróvizet akart leemelni, de a fazekat nem bírta el, az ráesett s a víz a fiut borzalmasan leforrázta. Sulyos égési sebeivel a Szent György közokórházba szállították.

— **Betörés a Megyeháztérben.** Ügyvédi karunk egy ismert tagját, dr. Kovács Jánost nagy meglepetés várta. Vízkereszt előtti estén, mikor 9 és 10 óra közt megyeháztéri lakásába hazatért. A lakás ajtaja nyitva szobájában pedig minden összeforgatva, a szekrények s íróasztalok föléjainak tartalma a földön szétterítve, írományok s ruhák teljes összevisszaságban szerteszét dobálva hevertek. Betörő járt az ügyvéd lakásán és félre nem érhető nyomait hagyta annak, hogy első sorban pénzt keresett ott. Igyekezete a Wertheim szekrény erősségén meghiúsult. A szekrényekbe és az íróasztal föléjainak nem talált pénzt. Látszik, hogy nagy buzgósággal kerülgette a Wertheim szekrényt, mert a szekrény környékét körülcepegette gyertyával. Nem vitt el mást, mint néhány darab fehérneműt. Az ügyvéd vasbotját is magával vitte a kijáratig, bizonyára azért, hogy ha utközben valakivel találkozir, fejbe köllintje. Emléklit ott hagyta ujjlenyomatát az egyik szekrényen, továbbá a házigazdának a fogason lógó öszikabóját hosszabban kettéhasította. Ez utóbbi arra enged következtetni, hogy a betörő bajonettel volt fűszerrel s ezzel végezte a kabátot a műtétet. Nem lehetetlen, hogy a ház körül esténként őgyelgő és a cselédek valamelyikére váró hadiak egyike volt az esti látogató. A rendőrség ebben az irányban is folytatja a nyomozást.

— **Ebri birták a háját.** Hufnagel Gyula ercselli mászáros Krain István vasuti munkásnak átadott 260 K-t, hogy a pénz ellenében Runyecz Jenő alsóbesnyői lakostól vezesse el az általa már megvett tehent. A szegényembert elcsábította a pénz. Krain nem ment Alsóbesnyőre, hanem a pénzzel ismeretlen helyre megszökött.

Színház.

Jan. 5. Péntek.

A reitélyes ember. A drámai kiemeléti színművet félháznál nagyobb közönség nézte végig zónában. A darab tárgya elég izgalmas és rejtélyes. Egy furlangos, meghibbant agyvelejű s üldözési mániában szenvedő örültről van szó. Bercier Rajmondot (Déri) neje, mivel ez őt egy éjjel megakartá fojtani, az örültek házába csukató. A beteg öccse (Züahy) Lionel, tizlettársa bátyjának s hogy ennek vagyonát a zár alól feloldja, ráveszi feleségét (Huzella) hogy férjét 3 havi gyógykezelés után, mint teljesen épelméjű embert a tébolydából visszakövetelje. Az államügyész (Kovács) beható vizsgálat alá vette a beteget s constátálja, hogy correct viselkedésnél fogva, mint egészséges elbocsátható. Házába megérkezve, újra erőt vesz rajta üldözési mániája, feleségét gya-

nusítja s ujra meg akarja ölni. Késsel berohan, a kést kicsavarja bátyja kezéből, de most az őrtől ő ellene fordul, benne is felesége csábitóját látja s heves dulakodás után megfojtja. Munkáját nagy elégtételel nézi s utána ő is összeesik. A szereplők kifogástalan öszjátékot nyújtottak. Déri, Huzella, Zilahy Alapi igen jól játszottak.

Január 6.

Délután *Rómeó és Júlia* Schakespeare halhatatlan tragédiája ment zsufolt ház előtt, jó előadásban.

Este *Üdvöske*, ez a kedves zenéjű régi operett, amelynek valamikor még a tartalmát is valaminek tartották, ma már azonban csak a zenéjéért nézik meg szívesen, szintén telt házat hozott össze. A közönség negyszámban való megjelenését a színészek a lehető legjobb előadással honorálták. Lorán fejedelem Szalkai Lajos igazgató játszotta, Harsogót a színház a kacagástól, mikor fölséges maszkjával vadászruhában, vállán egy dugaszos gyermekpuskával megjelent. Főmenetis játékkal Pataki Vilma (Üdvöske) Érckövi (Pippó) és Szántó (Rokokó) jó játékkal méltóképp sorakoztak Szalkai mellé.

Január 7.

Délután *Ezredája* ismét telt ház előtt került színre. Már ötödször ment ez a darab s még néhány délutáni előadást meg fog érni.

Este *Annuska*, Gárdonyi Géza háromfelvonásos vígjátéka került színre. Itt először, újdonság, vagyis bemutató előadás. Annuska (Fekete Irén) egy kedves csitri leány, hazakerül a zárdai iskolázásból a falura. Szülei férjhez akarják adni, ő azonban apáca akar lenni, de ezt szülei ellenzik, később azonban tekintettel a prépost nagybácsai beígért 200000 koronás kárpótására, beleegyeznek.

Ekkorra azonban beleszeret Annuska Miklóshoz, a szomszéd földbirtokos csinos nevelt fiába (Káldor) s a kolostor helyett ennek a karjai közé vonul. Ez az Annuska története. De hogy ebből szindarab lehessen, az ügyes szerző a legapróbb részletekig kidolgozta. Annuskának adott egy jó barátját Sárít (Rónay Alisz) a falubeli postamester leányát, aki tanítóni oklevelet szerzett. Epen olyan kedves csitri leány mint Annuska. Őt a fiatal kántortanítóhoz adta feleségül a jószívű szerző. A darab vidám epizódokkal van tarkítva. Gárdonyi nagyon jól ismeri a falusi életet s nagyszertien tudja azt leírni, színészeink pedig igen jól tudták előadni. Fekete Irén megkapó közvetlenséggel adta a bájos Annuskát, ugyanugy Rónai Alisz Sárítát, szebben, jobban, kedvesebben képzelni sem lehet Gárdonyi két csitrijét. Déri a papát, Miklós a mamát, Szántó a szomszéd földesurat adták elsőrendű alakításban. Alapít külön kell dicsérnünk azért a finom, disztigvált játékkért, melyet a falu plebánosa szerepében tanusított. Kovács a vidám kolduló barátot adta. A régi-világban csakugyan voltak ilyen nagyon is vidám szerzetes fráterek, de azért Kovács mégis csak hagyhatna el a barátára ruházott csinyekből. Egyébként igen jól játszott. De dicsérnünk kell a csinos szobaleányt Szebenyt s a két szerencsés vőlegényt Káldort (Miklós) és Zilahyt a kántortanítót. Ezt a fehér darabot bárki megnézheti.

Műsor:

Kedd: Elvált asszony. Ardó Ilonka felléptével.
Szerda: Tatárjárás. Ardó Ilonka felléptével.
Csütörtök: Szeremlem gyermeke.
Péntek: Ártatlan Zsuzsi. (Zóna.) Szombat: Táncozó huszárok.

Apró hirdetések

A kir. javítóintézethez január hó 16-ra egy jó erkölcsű konyhaleány kerestetik. Személyes megjelenés szükséges. Fizetése szóbeli meg egyezés szerint. Igazgatóság.

Komoly szándék. Bővebb felvilágosítást kérek teljes címmel a kiadóba. Vasárnap elfeledtem újságot vinni.

A ráchegey alatt egy nevezett Fanta-féle csueska föld ház helyekké felmérve ma hereföld: 8 évi kedvezményes fizetési feltételek mellett eladó. Tudakozódní lehet Almássy János sörháztér 3. szám.

Olvasók, saját készítményeük a legkülönfélébb kivitelben kaphatók a szeminariumi templom sekrestyénél. Megrendelésre is készít olvasókat, füzeseket, javításokat elvállal.

Seiyem utca 8 sz. ház szabad kézből eladó. Tudakozódní ugyanott.

Eladó szőlő Öreghegyen, régi lovasberényi-uton. 7 oktályos, szép tágas szoba és présház, szép pincével jutányos áron eladó. Ertekezhetni Sütő-utca 28.

Egy keveset használt bolt berendezés eladó, esetleg a boltheliséggel együtt bérbeadó. Alsókirálysor 6. sz. a.

Jó karban levő kutszivattyu eladó. Fálva-utca 28.

Jó karban levő 1 db. 4-500 literes több db. 8-9-10-15 hektóliteres avétt hordót kerekek megvételre. Almássy János Sörháztér 3.

Kertekalja-utca 24. számház és egy buza föld a kereszttest határ mellett, továbbá egy száraz-rét a palotai-ut mentén eladó. Tudakozódní Kertalja-utca 24. szám alatt lehet.

Szent-István-utca 17 szám alatti ház eladó. Tudakozódní lehet Ligetsor 2 szám alatt az ügyvédi irodában.

Keresek egy jókarban levő olcsó garnitúrát.

Bérbeadó: két darab kaszáló és két darab vető rét, bővebbet Öreg-utca 32 sz. háztulajdonosnál.

Eladó kútíró karban levő szűretelő kádak és boroshordók. Tudakozható Sütő-utca 28. sz. a lehet.

Varrógépjavítások

műhelyünkben gyorsan és szakértően készíttetnek.

SINGER CO. varrógép-rezervén-társaság.

Ma gyarország legnagyobb és legregébb varrógép-üzlete.

Szék eszfehérvár, Nádor-utca. Tölkényi-ház

Fia eladni

vagy venni-valója

van az apróhirdetések közt tegye közzé!

„NIGRIN“ legjobb cipőkrém a világon!

A bőrnek pompás fényt ad, a bőrt puhává és tartóssá teszi.

20 fillér egy óriási doboz! $\frac{1}{2}$ kgr **75**, $\frac{1}{4}$ kgr **140**, $\frac{1}{2}$ kgr **270** fillér.

Fernolendt világhírű fénymáz (subick) 4, 6, 10 és 20 filléres dobozokban! **Cipőkrém különlegeségek minden színben!** a kontinens leghirnevesebb gyáraiból.

JÉGPOR biztos szer lábizzadás ellen! Kisdoboz 60 f. nagydoboz 1 kor. — Ismételésrústitóknak minden cikkből megfelelő árengedmény! —

Puha- és keményfa padlóhoz lakk, viasz, linoleum, különböző színekben.

Fa- és vasbutorokhoz való festék minden színben, Arany-, ezüst- és bronzlakkok képeretek restaurálásához. Szalmakalap-festékek. Bőrlakkok. Vazelin. Orosz bőrkenőcs. Bőrapretura, nyeregszappan, kályha és fém tisztítószer. Szarvasbőr-festék. Lábbeli tisztítószer. Cipőfűző különlegességek. Cipő és csizmasámfák. Mindenféle cipődíszítések. Kocsimosó és butortörő szarvasbőrök 1 K-tól felfelé. Kocsimosó szivacsok! Arc-törő bőrok.

„PALMA“ gummisarkokban a járás elegáns, biztos és kellemes igen olcsó árak mellett kapható.
Matracok, diványok és ülészekbe való lószőr, áfrik és tengerifü eredeti gyári áron.

LEGJOBB DENATURÁLT SPIRITUSZ!

Nagy lópokróc raktár. — Vizmentes ponyvák és gabonaszák. — Trieszti szivacsbehozatal.
Langraf Gábor és Fia gépszij- és bőrkereskedésében.

Cipőfelsőrész, Kaptafagyár és árutelepei, Jókai-utca 8. és 10. szám.
TELEFON 100. SZÉKESFEHÉRVÁR SPECIÁLIS ÜZLETE. Üzletalapítás 1857-ben.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.